خراسان روزنامه صبح ایران
پنجشنبه ۲۵ خرداد ۱۳۹۶ . ۲۰ رمضان ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۵۶۰

۱۹۱ تن مواد غذایی فاسد از اول ماه رمضان معدوم شد

ایرنا-مسئول برنامه سلامت رمضان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: از اول ماه رمضان تاکنون ۱۹۱ هزار و ۵۰۰ کیلوگرم مواد غذایی فاسد در مراکز عرضه، کشف و معدوم شد و ۸۵۰ اغذیه فروشی متخلف تعطیل شدند. غلامی افزود: از ابتدای ماه رمضان تاکنون ۱۹۹ هزار و ۴۳۸ مورد بازرسی از اغذیه فروشی ها، آش و حلیم فروشی ها و مراکز تهیه و توزیع زولبیا و شیرینی سنتی انجام شده است.

غذای امروز به تاریخ فردا!

محمد بهبودی نیا
info@khorasannews.com

وارد فروشگاه زنجیره ای می شوی و بین قفسه ها شروع به قدم زدن می کنی، کارکنان فروشگاه با لباس هایی یک دست سفید، با لبخند سعی می کنند قفسه های محصولات مورد نظرت را در کمترین زمان ممکن به تو نشان دهند. به سمت قفسه مواد غذایی که می روی، همه چیز در دسترس توست. انواع و اقسام مواد غذایی که با نظم خاصی کنار هم چیده شده است، زیر نور مستقیم لامپ های ویترین، خودنمایی می کند. صدای موسیقی بی کلام تمام فضای فروشگاه را پر کرده است. روی هر کدام از قفسه ها مبلغی به عنوان تخفیف محصولات درج شده است. هر از گاهی صدای زنی که پشت میکروفن نشسته است، در سالن می پیچد و شماره ای را به عنوان برنده قرعه کشی اعلام می کند. جمعیت زیادی بین قفسه ها در حال انتخاب اجناس مورد نظرشان هستند و قفسه ها به سرعت پر و خالی می شود. بین قفسه ها قدم می زنی، یکی دیگر از اجناس مورد نظرت را انتخاب می کنی و شروع به خواندن اطلاعات روی بسته بندی آن می کنی. ناگهان تاریخ تولید آن محصول توجهت را به خودش جلب می کند، تاریخ درج شده روی بسته بندی به تو می گوید که این محصول در سه روز آینده تولید شده است!

از هر کدام از کارکنان فروشگاه سوال می کنی هیچ کدام پاسخ قانع کننده ای به تو نمی دهند. به دنبال یافتن جواب به چند نفر دیگر مراجعه می کنی اما آن ها هم اطلاع دقیقی درباره این محصول ندارند. چند دقیقه بعد به سمت قفسه ای که آن بسته را برداشته ای بر می گردی، قفسه خالی است، محصولی که از آینده آمده بود را داخل قفسه خالی می گذاری و به راه می افتی، صدای زنی که پشت میکروفن نشسته است، در سالن می پیچد و برنده قرعه کشی را اعلام می کند.

■ مرگ ۳۵۱ هزار نفر در سال

همه روزه این گونه محصولات را می توان پیدا کرد. محصولاتی که تاریخ تولیدشان به صورت جعلی روی آن ها درج شده است. تقریبا اغلب ما هنگام خرید محصولات غذایی، بیشترین زمان را صرف توجه به قیمت درج شده روی کالاها می کنیم و نسبت به تاریخ تولید و مصرف این محصولات کم توجه تریم. اگر چه ما اطلاع چندانی از میزان مرگ و میر در سطح جهان بر اثر مصرف مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته نداریم اما آمار جهانی خبر از مرگ و میر تعداد زیادی از انسان ها بر اثر استفاده از غذای ناسالم می دهد. به گزارش ایلنا «سازمان بهداشت جهانی در گزارش سال گذشته خود در آستانه ۷ آوریل (۱۸ فروردین) روز جهانی سلامت اعلام کرد: در قرن ۲۱ نیز هنوز به دلایل متفاوت سالانه ۳۵۱ هزار نفر در اثر مسمومیت غذایی جان خود را از دست می دهند.»

***

تاریخ تولید و مصرف اشتباه، مخدوش بودن اطلاعات درج شده روی محصولات غذایی، ارائه محصولات تاریخ مصرف گذشته، بسته ها و جعبه های محصولات غذایی که می بایست در جای سرد و خنک نگهداری شوند اما توسط برخی فروشگاه ها در شرایط نامناسب نگهداری می شوند و مسائلی از این دست، هر ساله باعث به خطر افتادن جان تعدادزیادی از مصرف کنندگان می شود.

■ دستگاه های تاریخ زن دستی

شاید شما نیز تا امروز به مواردی برخورد کرده باشید یا از طریق دوستان و آشنایان این نکته را شنیده باشید که بعضی از فروشگاه ها به وسیله دستگاه هایی، تاریخ تولید یا مصرف محصولات را مخدوش می کنند یا کاملا تغییر می دهند. برای اطلاع از این موضوع با باقر بلوچی رئیس اتحادیه خواربار مشهد به گفت و گو می نشینیم. بلوچی در این باره می گوید: «در مورد این که در بعضی فروشگاه ها دستگاه های تاریخ زن وجود دارد یا خیر، من اطلاع چندانی ندارم و این موضوع نیز به حیطه نظارتی اتحادیه خواربار بر نمی گردد و نظارت بر این گونه موضوعات بر عهده سازمان هایی از قبیل بهداشت و... است. ما در رابطه با محصولاتی که تاریخ آن ها مخدوش شده یا تاریخ مصرفشان گذشته است یا کیفیت ندارد، طبق نامه ها و دستوراتی که از نهادهای مسئول به ما می رسد یک سری اقداماتی را انجام می دهیم و با اطلاع رسانی به اعضای اتحادیه خواربار، غیر مجاز بودن خرید و فروش آن محصولات را متذکر می شویم اما تا به امروز با دستگاه یا دستگاه هایی که در فروشگاه ها وجود داشته باشد و به وسیله آن تاریخ محصولات غذایی را مخدوش کنند یا تغییر دهند برخورد نکرده ایم. شما می توانید با مراجعه به سازمان غذا و دارو از کم و کیف ماجرا، بیشتر خبر دار شوید.»

یکی دیگر از مسئولان اتحادیه خواربار مشهد به خراسان می گوید: «امکان تغییر تاریخ تولید و انقضا در فروشگاه ها به شدت ضعیف است و اگر هم بنا به فرض، این کار انجام شود در آمار و ارقام بسیار پایین این اتفاق می افتد. بیشتر این تخلفات به مبدا بر می گردد یعنی درست زمانی که اجناس تولیدی روانه بازار و بنا به هر دلیلی تاریخ ها به صورت غیر واقعی بر روی کالا درج می شود. به نظر من مسئولان کنترل کیفی در کارخانه ها از جواب این مسئله با خبرند.»

■ نظارت با چشم های بسته

معمولا برای نظارت بر کیفیت هر محصول تولیدی یک یا چند مسئول کنترل کیفی حضور دارند که در شرح وظایف آن ها آمده است:

«مسئول کنترل کیفیت زیر نظر مدیر فنی مهندسی انجام وظیفه می کند و مأموریت وی عبارت است از ایجاد اطمینان داخلی از تطابق کیفیت محصولات تولیدی با مشخصه های از پیش تعیین شده»

وظایف اصلی:

انجام به موقع و صحیح آزمایش ها و بازرسی های مورد نیاز محصول که در طرح های کنترل یا سایر مدارک فنی به آن ها اشاره شده است.

۲- ارزیابی کیفیت محصول خروجی و استخراج داده های کیفیت و تجزیه و تحلیل آن.

۳- ارائه راه کارهای مناسب برای کاهش یا حذف انحرافات

۴- اجرای به موقع کالیبراسیون تجهیزات، پایش و اندازه گیری و آزمون در تولید و کنترل کیفیت.

۵- پایش و اندازه گیری مواد اولیه و محصول نهایی.

۶- انجام آزمون و اندازه گیری های محصول طبق طرح های کنترل.

۷- جمع آوری اطلاعات پایش و اندازه گیری محصول و تجزیه و تحلیل آن.

۸- مراقبت و محافظت از تجهیزات آزمایشگاهی و ابزار کنترل موثر بر کیفیت محصول.

۹- تحقیق برای دستیابی به آخرین استانداردهای بازرسی و طرح های نمونه گیری و زمینه سازی برای استفاده آن ها در سازمان.

۱۰- آموزش کارکنان تولید در امور مربوط به کیفیت.

۱۱- پیدا کردن نبود انطباق در محصولات

۱۲. تهیه نمودار تحلیلی بر اساس نتایج کنترلی و الصاق آن در بردتحلیلی سالن تولید.

۱۳- توقف خط تولید در صورت تشخیص این موارد تنها بخشی از وظایف مسئولان کنترل کیفی است. برای پیدا کردن دلیل اصلی درج اطلاعات ناصحیح بر روی بسته های مختلف مواد غذایی به سراغ چند نفر از مسئولان کنترل کیفی واحدهای تولیدی مختلف می رویم. وقتی سوالمان را مطرح می کنیم، یکی از آن ها در پاسخ می گوید: «معمولا چاپ تاریخ های جعلی، در شیفت شب انجام می شود یعنی زمانی که بازرسان اداره غذا و دارو برای سرکشی حضور ندارند».

از او می پرسم: شما به عنوان مسئول کنترل کیفی از این موضوع اطلاع دارید و به بازرسان سازمان غذا و دارو خبر نمی دهید؟

یکی دیگر از مسئولان کنترل کیفی که کنار ما ایستاده و به صحبت های ما گوش می کند، می گوید: "اگر چه ما مسئول کنترل کیفی هستیم ولی حقوقمان را از صاحب کارخانه می گیریم، چطور می توانیم خطای ایشان را گزارش دهیم بدون این که حقوق ما قطع شود یا اخراج شویم؟! ترس از اخراج شدن در اوضاع بحران زده بازار کار باعث می شود ما به روی این گونه خطاها چشم هایمان را ببندیم".

الزام به درج مشخصات

برای رسیدن به پاسخ سوالات در مورد تاریخ مصرف ها، یکی از مراجع پاسخ گویی مدیر نظارت بر مواد آرایشی، غذایی و بهداشتی در هر استان است.

دکتر «علی اصغر اسماعیل زاده»، مدیر نظارت بر مواد آرایشی، غذایی و بهداشتی استان خراسان رضوی در این رابطه می گوید: «براساس قانون مواد خوردنی و آشامیدنی، کلیه فرآورده هایی که بسته بندی، فرآوری و تولید می شوند باید تاریخ تولید، انقضا و مشخصات کامل واحد تولید کننده روی آن درج شده باشد».

دکتر اسماعیل زاده خاطر نشان می کند: مسئولان کنترل کیفی هر واحد، موظف به انجام مطالعات تخصصی روی محصولات و تعیین زمان دقیق درج تاریخ تولید و مصرف بر روی بسته بندی هستند و تمام مسئولیت ها بر عهده مسئولان کنترل کیفی است. در مورد تاریخ انقضا، این نکته را باید یاد آور شد که این تاریخ بر حسب نوع مواد تشکیل دهنده و فسادپذیری این مواد متفاوت است و واحدهای تولیدی موظفند اطلاعات دقیق را برای راهنمایی مصرف کننده بر روی بسته بندی محصولات درج کنند.

مدیر نظارت بر مواد آرایشی، غذایی و بهداشتی استان خراسان رضوی در مورد آمار تخلفات در استان خراسان رضوی می گوید: در استان ما نیز مانند دیگر استان ها هر از گاهی تخلفاتی در زمینه تناقض تاریخ تولید درج شده بر روی محصول با تاریخ تولید واقعی یا ایجاد تغییر در تاریخ انقضا به چشم می خورد که رسیدگی های لازم پس از کشف انجام می شود و این نکته را باید به تولید کنندگان یادآوری کنیم که چنانچه مسئولان فنی هر واحد تشخیص دادند که مواد غذایی موجود در انبار با وجود گذشتن تاریخ مصرف، فاسد نشده اند و قابلیت ورود به بازار را دارند به جای انجام هر گونه اقدام خودسرانه مبنی بر تغییر تاریخ، ابتدا باید موضوع را با اداره نظارت در میان بگذارند و بعد از دریافت مجوز فراوری یا تغییر تاریخ انقضا از واحد نظارت سازمان غذا و دارو، نسبت به تغییر تاریخ اقدام کنند و در بعضی موارد نیز بنا به تشخیص دانشگاه علوم پزشکی مبنی بر سلامت اقلام، دستور تمدید تاریخ صادر می شود.

■ مجازات های بازدارنده

این مسئول سازمان غذا و دارو در مورد نحوه اجرای مجازات های بازدارنده در رابطه با ایجاد تغییر در تاریخ تولید و مصرف می گوید: در قانون برای تخلفاتی که ذکر شد، مجازات هایی در نظر گرفته شده که بدین شرح است: در ابتدا محصول مورد نظر توقیف و گزارش آن به مراجع ذی صلاح ارائه می شود و در صورتی که محصول صلاحیت مصرف داشته باشد به نفع دولت ضبط و به بازار عرضه می شود اما چنانچه محصول، صلاحیت مصرف نداشته باشد و عرضه به دلیل فاسد شدن محصول برای جامعه مضر باشد، محصول امحا و نسبت به تعلیق پروانه واحد متخلف اقدام می شود و چنانچه این محصولات به دلیل فاسد شدن، تهدیدی برای سلامت جامعه به شمار آید فرد خاطی طبق قانون به حبس محکوم می شود. از دیگر مجازات ها می توان به جریمه نقدی اشاره کرد که این جریمه مشتمل بر دو نوع است:

۱- جریمه نقدی بر اساس قوانین قوه قضاییه

۲- جریمه نقدی بر اساس قانون تعزیرات حکومتی

■ مراحل شناسایی و امحای مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته

وی در رابطه با مراحل شناسایی مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته این گونه توضیح می دهد:

این مراحل به دو صورت انجام می شود:

۱- اعلام واحد تولیدی

۲- کشف بازرسی

در مواردی که فرد تولید کننده پس از آگاهی از فساد مواد غذایی به اداره غذا و دارو اطلاع می دهد، مواد غذایی مذکور در یکی از واحدهای مورد تایید علوم پزشکی و سازمان غذا و دارو امحا می شود اما اگر بازرسان سازمان غذا و دارو و اداره نظارت، موارد تخلف را کشف کنند ضمن هماهنگی با قوه قضاییه و طبق دستور مقامات قضایی نسبت به معدوم کردن و اعلام جریمه، اقدامات لازم صورت خواهد پذیرفت و در این مورد ما تنها گزارش های مربوطه را به قوه قضاییه ارسال می کنیم و اهم تصمیمات بر عهده قوه قضاییه است.

■ گزارش مسمومیت ها

اسماعیل زاده ادامه می دهد: به دلیل این که مسمومان غذایی اغلب به بیمارستان ها مراجعه می کنند، آمار دقیقی از مسمومان غذایی در دست ما نیست اما چنانچه فرد یا افرادی گزارش هایی مبنی بر مسمومیت بر اثر مصرف مواد غذایی به ما ارائه دهند، برای رسیدگی به آن در مراجع قضایی اقدامات لازم را انجام خواهیم داد. مدیر نظارت بر مواد آرایشی، غذایی و بهداشتی استان خراسان رضوی تصریح کرد: برخی از مصرف کنندگان نسبت به درج تاریخ انقضا بر روی مواد غذایی مانند ترشی سیر که فساد پذیر نیست، از ما سوالاتی می پرسند و در پاسخ این افراد باید گفت که معمولا به دلیل فعل و انفعالاتی که در مواد به کار رفته در ظرف بسته بندی این گونه محصولات انجام می شود، امکان فاسد شدن این اقلام نیز چندان دور از ذهن نیست و دلیل اجبار درج تاریخ مصرف حتی بر روی این محصولات، همین موضوع است.

■ فروش محصولات فله ای

دکتر اسماعیل زاده در رابطه با شرایط فروش محصولات غذایی فله ای نیز این گونه توضیح می دهد: واحدهای لبنی که قصد فروش محصولات غذایی فسادپذیر را دارند باید از محصولات لبنی همان محل و منطقه برای فروش و عرضه استفاده کنند زیرا احتمال فاسد شدن این مواد غذایی در حین انتقال های طولانی مدت بسیار زیاد است و واحدهای عرضه کننده باید توجه داشته باشند که بر حسب قانون، حق استفاده و درج هیچ نام تجاری و شرکتی را ندارند.

■ لوازم آرایشی و بهداشتی

دکتر علی اصغر اسماعیل زاده در ادامه می گوید: همان طور که در عنوان اداره ما (سازمان غذا و دارو) آمده، نظارت بر دارو و لوازم آرایشی هم به عهده ما گذاشته شده است که در مورد لوازم آرایشی باید بگویم با توجه به تولید ناچیز لوازم آرایشی در داخل و میزان تقاضای بالایی که برای مصرف این لوازم وجود دارد، بیشتر لوازم آرایشی موجود محصولات خارجی است که اکثرا به صورت قاچاق وارد کشور می شود و وزارت بهداشت و درمان برای جلوگیری از عرضه اجناس قاچاقی که هیچ گونه تاریخ تولید و مصرفی ندارند، اقدام به تولید و نصب برچسب سلامت و اصالت بر روی فرآورده های آرایشی و بهداشتی کرده که این برچسب دارای یک کد ۱۶ رقمی است که این کد قابل بررسی و پیگیری می باشد و مصرف کنندگان این محصولات می توانند از طریق تلفن گویا یا سامانه پیامکی که بر روی این اجناس نصب شده سلامت کالا را پیگیری کنند. لازم به ذکر است که روال برخورد با لوازم آرایشی و بهداشتی در مورد تاریخ مصرف و تاریخ تولید و مجازات ها، همان روال مواد غذایی است و در مورد کالاهای قاچاق نیز این نکته را متذکر می شویم که این کالاها به محض کشف، نابود و از ورود این کالاها به بازارهای داخلی جلوگیری می شود.

***

بعد از چند روز به یکی از فروشگاه های زنجیره ای می روم و بین قفسه ها شروع به قدم زدن می کنم. کارکنان فروشگاه با لباس هایی یک دست سفید با لبخند، سعی می کنند قفسه های محصولات مورد نظرت را در کمترین زمان ممکن نشانت دهند. در بین محصولات غذایی هنوز هم محصولاتی به چشم می خورد که تاریخ آن ها به چند روز آینده بر می گردد. هر از گاهی صدای زنی که پشت میکروفن نشسته است در سالن می پیچد و شماره ای را به عنوان برنده قرعه کشی اعلام می کند.

جدول سخت [شماره ۸۸]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی

۱- اثری به قلم یوجین اونیل، نویسنده آمریکایی- اثری از لئون تولستوی روسی- حرف عطف عربی ۲- از محبت... حوری می شود- نویسنده فرانسوی داستان بی خانمان- سرنگون و معلق ۳- اشاره شده- افسرده- ذوب- وقت و هنگام ۴- دیوار- از عیوب شعر- بلندترین قله آلاسکا- حبس دائم ۵- خباز- پنبه کوهی- غذایی از بادمجان ۶- کچل- عنوانی نظامی- کمک- از جنگ های صدر اسلام- محل ورود ۷- با چیزی ور رفتن- گوشه ها- بخشی از سیستم گوارش نشخوار کنندگان ۸- روز جشن- از غذاهای دریایی جنوب ایران- سرکش و نافرمان- زندان پایتخت ۹- بی صدا- بنیان آلی کربن و هیدروژن- دومین ماه قمری- راه قابل عبور برای چارپایان ۱۰- نژاد ایرانی- از شهرهای مهم آلمان- از حلق تا معده ۱۱- بهتر- نورافکن- سال مار از دوره دوازده ساله ترکی.

عمودی

۱- نام آذری- مجادله لفظی که منجر به ایجاد فشار روحی می شود ۲- کارکرده و کهنه- دستبند زنانه ۳- دارای گرمای بسیار- انسان ۴- شهری در استان چهارمحال و بختیاری- بلوز زنانه ۵- به یکباره- شیره درخت- مساوی ۶- پایتخت غنا- ایالتی در شرق آمریکا ۷- پراکندگی- شایستگی ۸- سازعاشیق های آذربایجان- نوعی قایق پارویی ۹- استخوانی در گوش- دریاچه ای زیبا در کلاردشت ۱۰- میانه بدن- بنا- داخل ۱۱- شاه بی عاقبت!- قطار زیرزمینی- شهر معروف فینیقی ها ۱۲- رودی در روسیه- مجانی ۱۳- پدر شعر فارسی- مجال و فرصت ۱۴- خودکشی- حرف ندا ۱۵- ماده روغنی و شفاف که در تهیه مواد دارویی به کار می رود- پهلوان آذری ۱۶- همسر مرد- سمت راست- پدر آذری ۱۷- پروردگار عالم- همراه قاشق ۱۸- غذای زندانیان- بیماری نارسایی کلیه ها ۱۹- پاداش عمل خوب- سخن چرند و بی معنی ۲۰- زبانی از شاخه زبان های چینی- پهلوان.

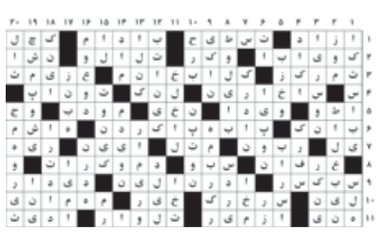

حل جدول شماره ۸۷

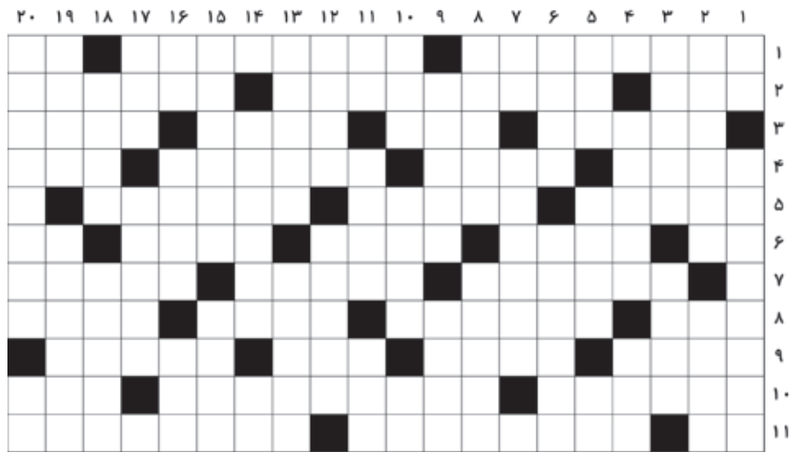

جدول متوسط [شماره ۶۸۵۷]

طراح جدول: مریم احمدی

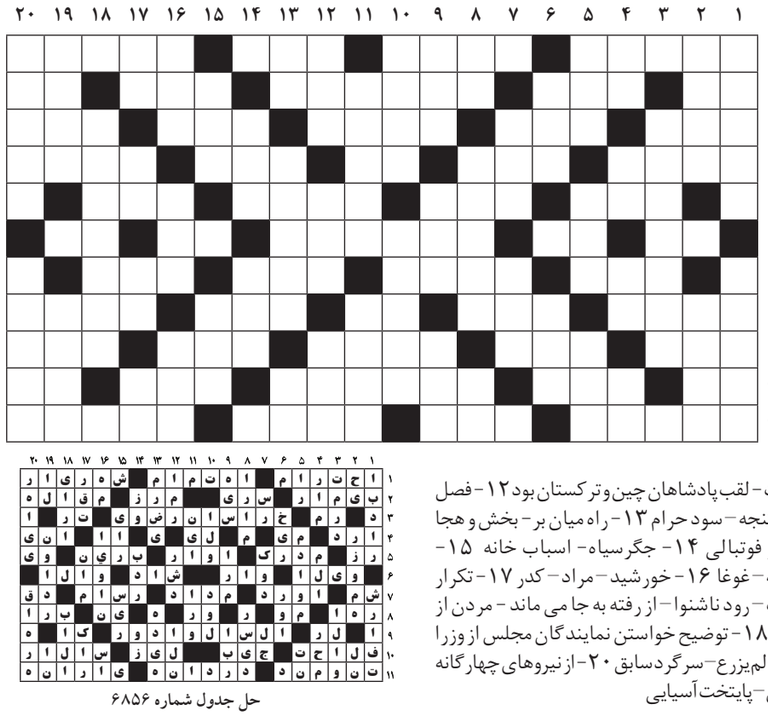

افقی: ۱- دشواری ها- پارچه براق- سرما- ویرانه ۲- نت ششم- هوای متحرک- مطیع و حرف شنو- نابینا- آب روستایی ۳- مگر- رعشه- اگر حروفش مرتب شود از اشکال هندسی است- میان- از ادات استفهام ۴- شکسته- دیدنی ارتش- مادر لر- زنبیل- عنوان هریک از پادشاهان ساسانی ۵- گروه ورزشی- گودال- ملعون ابدی- دفعه ۶- بهانه جویی- اشاره به دور- لقب سعدی شیرازی- بوی رطوبت- مساوی عامیانه ۷- بچه گوسفند- از نام های خداوند به معنی بسیارپوشاننده- اهلی- ناخوشی ۸- داستان- حرارت- سقف دهان- ..... تا صبح دولتت بدمد / کاین هنوز از نتایج سحر است- در مثل مهربان تر از مادر است ۹- عوض- مزد- سوغات ساوه- خواب- سوزان ۱۰- حرف تردید- شکننده- دخمه- جوانمرد- تعجب زنانه ۱۱- انباشتگی- هراس- کمیاب- هم زمانی

عمودی: ۱- سرزنش- پرورش ۲- رهرو- مسیر جریان برق ۳- پیشواز ۴- تیرپیکان دار- برکت- رود اروپایی- تنها ۵- گنگ- قمر- از لوازم آرایشی ۶- آموختنی مدرسه- الم ۷- پدر رستم- آسمان ۸- برگ برنده- صبحانه نخورده- عدد ماه ۹- نیم سال تحصیلی- جد- بهشت شداد ۱۰- پیکار- خشنود ۱۱- جمع رعیت- لقب پادشاهان چین و ترکستان بود ۱۲- فصل- شکنجه- سود حرام ۱۳- راه میان بر- بخش و هجا- سر فوتبالی ۱۴- جگرسیاه- اسباب خانه ۱۵- گنجه- غوغا ۱۶- خورشید- مراد- کدر ۱۷- تکرار حرف- رود ناشنوا- از رفته به جا می ماند- مردن از غصه ۱۸- توضیح خواستن نمایندگان مجلس از وزرا ۱۹- لم یزرع- سرگرد سابق ۲۰- از نیروهای چهارگانه ارتش- پایتخت آسیایی

حل جدول شماره ۶۸۵۶